

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ รวมทั้งศึกษาอิทธิพลของข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น นอกจากนี้ยังศึกษารูปแบบการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งมีวิธีดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้มาจาก 2 แหล่งใหญ่ๆ คือ

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ประกอบด้วย

ก. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นที่มีอายุ 15-65 ปี

ข. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จากบุคคลที่ทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น อันประกอบด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานเขต 3 จังหวัดขอนแก่น ที่ว่าการอำเภอเมืองขอนแก่น ธุรกิจนำเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สื่อมวลชนในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และสถาบันที่มีการเรียนการสอนด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวความคิดและทฤษฎี รวมทั้งการสร้างเครื่องมือ โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ หนังสือ เอกสาร บทความ งานวิจัย อินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นต้น

2. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม คือประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยเลือกศึกษาเฉพาะผู้ที่มีอายุ 15-65 ปี จำนวน 360,858 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2541) เนื่องจากผู้ที่อายุตั้งแต่ 15 ปี เป็นช่วงวัยที่เริ่มมีการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางกับครอบครัว เดินทางไปทัศนศึกษา หรือเดินทางด้วยตัวเองก็ตาม จนถึงผู้ที่มีอายุ 65 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่ยังมีพลังกำลัง สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ ในการศึกษาครั้งนี้จะสุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จำนวนตัวอย่างคำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

$$n = \frac{p(1-p)}{\frac{e^2}{z^2} + \frac{p(1-p)}{N}}$$

n = จำนวนตัวอย่าง

p = สัดส่วนประชากรที่กำหนดจะสุ่ม ใช้ 50 % ดังนั้น $p = 0.50$

z = ระดับความเชื่อมั่น

กำหนดให้มีระดับความเชื่อมั่น 95 % (0.05) ดังนั้น $z = 1.96$

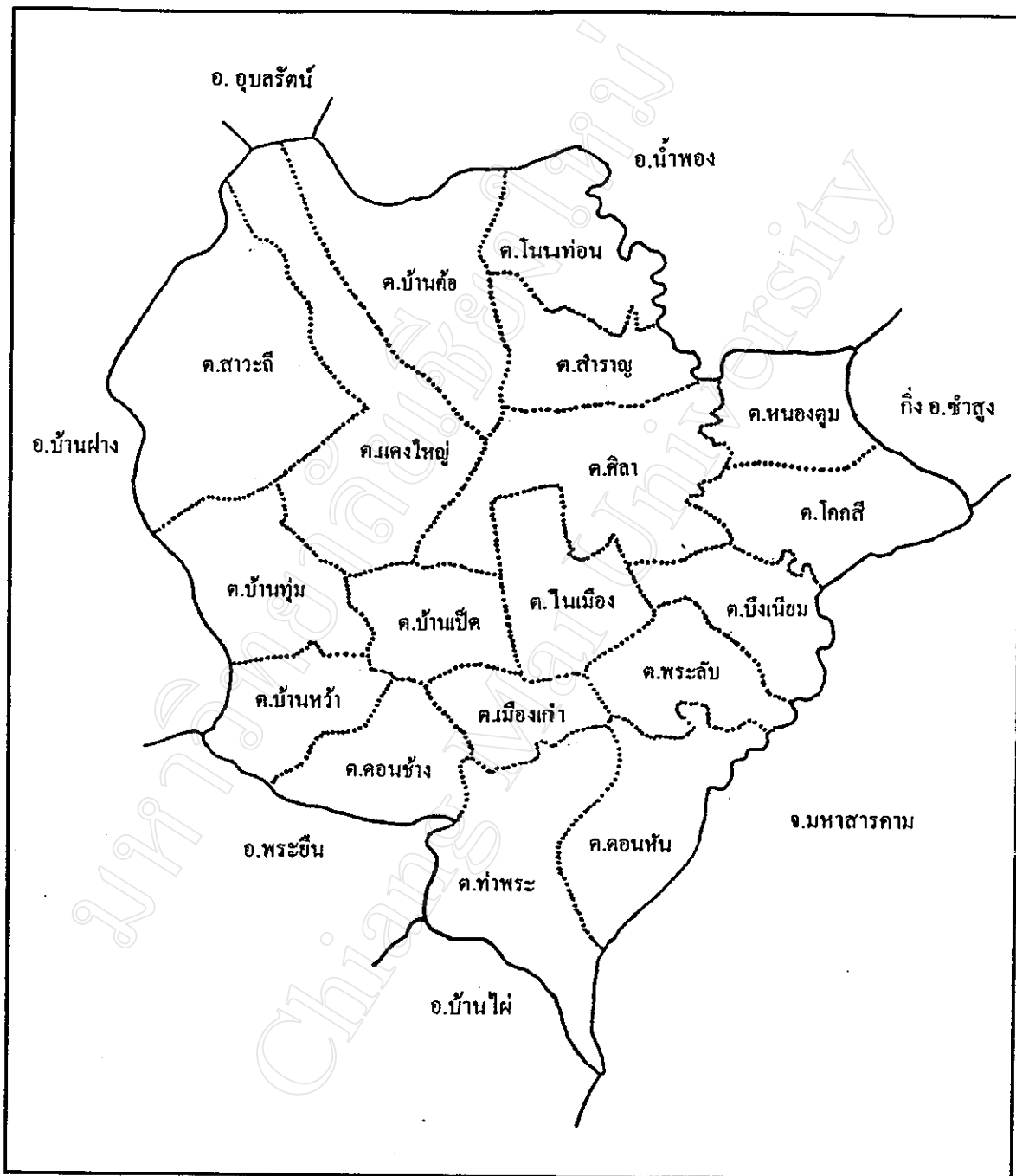
e = สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้

กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนได้ 5 % ดังนั้น $e = 0.05$

N = จำนวนประชากร คือ จำนวนประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นที่มีอายุ 15-65 ปี จำนวน 360,858 คน

จากการแทนค่าสูตร คำนวณได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 ตัวอย่าง จึงเก็บข้อมูลจริงจำนวน 400 ตัวอย่างเพื่อความสะดวกต่อการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

การคัดเลือกตัวอย่าง ใช้วิธีการแบ่งพื้นที่ที่จะศึกษาออกเป็นตำบลต่างๆ ทั้ง 18 ตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ดังรูปที่ 3.1 จำนวนตัวอย่างที่เก็บในแต่ละตำบลคิดตามสัดส่วนของจำนวนประชากรในตำบลนั้น ดังตารางที่ 3.1 และใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) โดยจำแนกโควตาตามลักษณะของประชากร ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง คือเก็บข้อมูลจากตัวอย่างเพศชายและหญิงอย่างละจำนวน 200 คน เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมระหว่างเพศชายและเพศหญิงได้ ในการรวบรวมข้อมูลของแต่ละเพศจนใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

รูป 3.1 แผนที่การแบ่งเขตตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ตาราง 3.1 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนตัวอย่างที่เก็บในแต่ละตำบล

ตำบล	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
ในเมือง (เทศบาลนครขอนแก่น)	129,922	144
โคกสี	8,136	12
คอนซ้าง	4,598	5
คอนหัน	9,137	10
แดงใหญ่	6,660	7
ท่าพระ	18,626	21
โนนท่อน	9,111	10
บ้านค้อ	13,833	15
บ้านทุ่ม	16,178	18
บ้านเป็ด	19,953	22
บ้านหว้า	10,326	12
บึงเนียม	6,915	8
พระลับ	17,779	20
เมืองเก่า	17,505	19
ศิลา	34,559	38
สาวะถี	17,198	19
สำราญ	13,301	15
หนองคู	7,121	8
รวม	360,858	400

2.2 ประชากรที่ศึกษาโดยการสัมภาษณ์ คือ บุคคลที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น ใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกสัมภาษณ์บุคคลที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานต่าง ทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนี้

- บุคคลที่ทำงานในการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานเขต 3 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน
- บุคคลที่ทำงานในทิวาการอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 1 คน
- บุคคลที่ทำงานในกิจการธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 คน
- บุคคลที่ทำงานในสถานีวิทยุในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 3 คน

- ผู้สอนด้านวิชาการท่องเที่ยวในสถาบันที่มีการเรียนการสอนด้านการท่องเที่ยวใน
จังหวัดขอนแก่นจำนวน 3 คน

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

ก. ข้อมูลจากประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นที่มีอายุ
15 - 65 ปี จำนวน 400 คนโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นซึ่งมีโครงสร้าง ดังต่อไปนี้
ตอนที่ 1 เป็นการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ
การศึกษา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 เป็นการศึกษาพฤติกรรมและการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และ
อิทธิพลของข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ได้รับต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

มีการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามโดยการนำแบบสอบถามไป
ทดสอบ (Pre-test) ก่อนเก็บข้อมูลจริง เป็นจำนวน 20 ชุด เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุง
แก้ไขให้เหมาะสม จากนั้นจึงนำไปเก็บข้อมูลจริง

ข. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวใน
จังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบสัมภาษณ์ นำมารวบรวมและนำเสนอเชิงบรรยาย

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและการศึกษาค้นคว้าที่
เกี่ยวข้อง ตลอดจนสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและทฤษฎี รวมทั้งการ
สร้างเครื่องมือ โดยรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ หนังสือ เอกสาร บทความ งานวิจัย
อินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นต้น

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS มีการใช้วิธีการทางสถิติดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ
และรายได้ ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาใช้วิธีการแจกแจงความถี่(Frequency) และ
อัตราส่วนร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว วิเคราะห์ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และหาความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การหาค่าความสัมพันธ์ (Crosstabulations) และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test)

4.3 การวิเคราะห์ความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มต่างๆ นั้น วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าความสัมพันธ์ (Crosstabulations) และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) เพื่อหาค่านัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

การศึกษาความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง พิจารณาจากค่านัยสำคัญ (Significant) คือ หากค่านัยสำคัญต่ำกว่า 0.05 (หรือระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์) แสดงว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ หากค่านัยสำคัญสูงกว่า 0.05 แสดงว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

4.4 ในการศึกษาอิทธิพลของข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่มีต่อประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ได้ใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แล้ววิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และแปลความหมายโดยกำหนดเกณฑ์ระดับความคิดเห็นตามแนวของเบสท์ (Best, 1970 p.85) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)	ความหมาย
1.00-1.50	น้อยที่สุด
1.51-2.50	น้อย
2.51-3.50	ปานกลาง
3.51-4.50	มาก
4.51-5.00	มากที่สุด

4.5 หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังกล่าวข้างต้นแล้ว นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาสรุป และอภิปรายผล

5. ตัวเลขที่ใช้ในแบบสอบถามและตารางผลการศึกษา

แบบสอบถามและตารางที่นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น มีตัวเลขที่ใช้แทนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

5.1 ระดับการศึกษา

- 1 หมายถึง ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6
- 2 หมายถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า
- 3 หมายถึง มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า
- 4 หมายถึง มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
- 5 หมายถึง ต่ำกว่าปริญญาตรี.....
- 6 หมายถึง ปริญญาตรี
- 7 หมายถึง สูงกว่าปริญญาตรี.....

5.2 อาชีพ

- 1 หมายถึง ข้าราชการ
- 2 หมายถึง พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 3 หมายถึง ลูกจ้าง
- 4 หมายถึง พนักงานบริษัทเอกชน
- 5 หมายถึง ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- 6 หมายถึง เกษตรกร
- 7 หมายถึง นักเรียน นักศึกษา
- 8 หมายถึง แม่บ้าน
- 9 หมายถึง ว่างาน

5.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 1 หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน
- 2 หมายถึง รายได้เฉลี่ย 5,001-10,000 บาทต่อเดือน
- 3 หมายถึง รายได้เฉลี่ย 10,001-15,000 บาทต่อเดือน
- 4 หมายถึง รายได้เฉลี่ย 15,001-20,000 บาทต่อเดือน
- 5 หมายถึง รายได้เฉลี่ย 20,001-25,000 บาทต่อเดือน
- 6 หมายถึง รายได้เฉลี่ย 25,001-30,000 บาทต่อเดือน
- 7 หมายถึง รายได้เฉลี่ย 30,001-35,000 บาทต่อเดือน
- 8 หมายถึง รายได้เฉลี่ยสูงกว่า 35,000 บาทต่อเดือน